

Utskrift av Infotekspodden avsnitt 7

Observera att utskriften är en automatiskt genererad transkribering. Skrivfel kan därför förekomma.

Infotekets Niklas Rossi samtalar med Anders Johansson

Niklas

Välkommen till Infotekspodden! I dagens avsnitt med mig Niklas Rossi möter vi Anders Johansson. Anders började sin karriär som 19-åring på Hågaby, där han arbetade som arbetsledare för personer med särskilt stöd. Under de senaste 30 åren har Anders spelat en betydande roll i utvecklingen av LSS-verksamheter i Uppsala.

Niklas

Vem är du?

Anders

Ja, jag är en gammal man som har jobbat inom daglig verksamhet i många, många år. Jag började på Hågaby 1967 faktiskt. Ända fram tills jag gick i pension 2018 slutade jag. Men sista åren höll jag på med lite andra arbetsuppgifter på fastighetssidan. Men annars har jag jobbat med daglig verksamhet i olika omgångar och olika tjänster har jag haft under tiden.

Niklas

Vi ska gå tillbaka i tiden. Du började på Hågaby 1967. Kan du dela med dig av några av. Du kan kanske börja med ditt allra första arbetspass. Vad mötte du och vad var dina känslor?

Anders

Ja, när jag började där så hade jag ingen erfarenhet av det här överhuvudtaget. Utan jag kommer upp till Hågaby och ska träffa en arbetsledare där och få information. Och då möter jag 25 personer som gick i blåställ. Allihopa exakt likadana.

Niklas

Hur kändes det?

Anders

Ja, jag var ju ung. Det var ju lite halvskrämmande, men de var trevliga. Jag chansade på den som var längst, tänkte jag. Jag frågade honom. Jag hade inga andra kriterier, de såg likadana ut allihopa. Och då lyckades jag träffa på en av arbetsledarna där så att jag fick komma rätt.

Niklas

Ska vi berätta lite grann. Hur gammal var du när du började?

Anders

Ja, jag var ju bara 19 bast, så det var inte mycket.

Niklas

Och var kom du ifrån? Vad hade du för erfarenheter innan?

Anders

Nej, jag hade inga erfarenheter alls. Inte det minsta. Så det här var ju kanonnytt för mig. Det enda jag hade haft inom vårdsektorn var att farsan jobbade på ett ungdomshem för ungdomskriminella. Och där hängde jag lite med honom. Men annars var det han som sa, åk och sök det där jobbet.

Niklas

Vi hoppar fram till människorna. Berätta om den där första dagen igen. Och de kommande dagarna. Hur var det?

Anders

Ja, men jag blev väl mottagen av alla. Och det var bara att hoppa in. För arbetet var mitt på sommaren. Så det bestod av att bedriva jordbruk, som det var på den tiden där uppe. För Hågaby var ju bara ett arbetshem, som det hette på den tiden, för män. Och det fanns inga kvinnor där med den personalen. Och det vi gjorde rent fysiskt var att vi skulle ta rätt på slåttern. Så vi skulle ut och klippa gräs och hässa hö. Och det gjorde jag med ett gäng gubbar med mig där. Och vi knallade på där ute på åkrarna och spättade och satte upp hässjor och hängde upp hö. Och det var riktigt trevligt faktiskt.

Niklas

Vilka var deras drömmar?

Anders

På den tiden så vet jag inte riktigt vad de hade för drömmar, men jag vet ju vad de tyckte var roligt. Det var ju så att det kvinnliga arbetshemmet låg på Rikomberga på den tiden. Och vid några tillfällen per år så träffades männen och kvinnorna under lite festligare förhållanden. Midsommar till exempel, då städade vi av en av magasinerna uppe på Håga och riggade och lövade och hade dit spelmän och så kom kvinnorna dit och så var det dans. Och så var det julfest och skördefest och ibland var vi på Rikomberga och ibland var det på Hågaby.

Niklas

Jag måste stanna i det där. Var det så att män och kvinnor inte bodde ihop?

Anders

Nej, inte då. 1967 bodde de på varsitt ställe men 1968 började man flytta ihop.

Niklas

Vilka utmaningar fanns?

Anders

Ja, när jag kom dit. Många hade ju varit där väldigt länge på Hågaby. Och det fanns ju några ungdomar där som var kanske runt 19-20 år, men de allra flesta var ju äldre. Och en del hade ju varit ute hos bönder och jobbat som drängar. Och en del hade kommit tillbaka och varit på Hågaby. Men det här var ju då 67, 68 då kvinnorna kom dit. Det var ju det största lyftet just då, som jag hade sett. Att de flyttade ihop i stugbyn där uppe. I samma lägenheter bodde det män och kvinnor. Och de var ju jätteglada för det. Det var mest personalen som var lite oroliga för hur det här skulle gå.

Niklas

Så det var en stor sak?

Anders

Ja, det var en jättegrej. Och det gick ju, det hände väl någonting, men överlag så gick det jättebra.

Niklas

Jag tänkte glädjeämnen, ja det är väl glädjeämnen. Män hittar kvinnor och relationer uppstår. Fanns det andra glädjeämnen som du såg?

Anders

Ja, men det var ju att när männen bodde själva där, då hade de inte så mycket aktiviteter utanför institutionen, som det hette på den tiden. Utan jag vet att på somrarna åkte de till Furevik en dag. Och åkte runt där. Och då när jag var med, då hade de ju stängt parken. De öppnade parken när en kom för att vi skulle vara där. Och sen var det socioterapi på Örlåker som fick komma dit samtidigt.

Niklas

Var det en stor aktivitet per år eller var det flera?

Anders

Jag tror att utflyktsmässigt så var det nog den enda per år som var då. Men det var 67. 68, då blev det bättre, mycket bättre. För när kvinnorna hade flyttat in där, då kom också fritidspedagogerna in med tjänster. Då hände det saker.

Niklas

Jag tänkte jag skulle uppehålla mig runt de här resorna och Furevik och sådant. Finns det några händelser som har gjort stort intryck på dig? Någon specifik situation eller något sådant?

Anders

Ja, jag var ju på en resa med gubbarna då 67. Det var den första resan de hade gjort utanför institutionen och legat över. Och då åkte vi till Göteborg. Hade en Uppsalabuss, körde med en buss. De var ju 44 gubbar där och så var det nog en annan personal med.

Niklas

Vilka år var det här?

Anders

Det var 67.

Niklas

67.

Anders

Och då stack vi ner dit och bodde på hotell där och gick på Liseberg och åkte paddanbåtarna och gjorde lite utflykter. En anekdot där, det är väl att vi sa att ni får inte gå längre än att ni ser hotellet, ni får inte gå längre bort. Och så möter jag en av gubbarna och så säger han så här Nu har jag varit och köpt neuronstrumpor åt gumman, sa han. För han hade sin fjälla med sig. Ja, vänta nu. Nej, hon var inte med mig. Han hade köpt åt henne, sågade jag. Jaha, hade de det i kiosken då? För det fanns inte en kiosk där bredvid. Nej, jag åkte till stationen och köpte det, sa han. Där fick jag liksom första tankeställare att man missbedömer förmågorna.

Niklas

Ja, tack Anders.

Anders

Men det hände ju en del också. En annan gång där nere, om man ska hänga på Göteborg lite, det var en resa som jag inte var med på då, utan jag hade semester. Men det var ett gäng som var där nere och då var kvinnorna med också. Och då var det en som försvann, en man. När jag hade semester så passerade jag förbi där för jag skulle till Danmark. Så jag stannade till där och fick reda på det här. Och sen var jag i Danmark några dagar och när jag åkte hem igen så stannade jag igen där. Och det var ett par dagar efter bara. Han var fortfarande borta. Så då var jag kvar där och vi gick skallgång där med polisen och det var jätteläskigt. Och sen åkte de hem för bussen skulle gå hem och jag skulle ner till Halmstad. Så jag sa att jag håller koll med polisen, säger jag, om de hittar honom. De gick ut i radion, det var ett väldigt pådrag. När jag kom till Halmstad så ringde jag polisen i Göteborg och frågade om jag hittade honom, sa han. Så då var det bara att hoppa i bilen och åka upp till Göteborg.

Anders

Och han hade ju kostym, han var jättefräsch. Jag vet inte vad han hade gjort för någonting, det var inte smutsigt eller någonting. Han var bara väldigt trött.

Niklas

Gud, vilka härliga berättelser! I vårt förprat inför den här intervjun så vill jag gärna att du tar den här berättelsen när ni stack upp ett gäng upp till Norrland.

Anders

Ja, jag har ju varit. 1974 var första gången som vi gjorde en fjällvandring. Och sen var det ju en ganska homogen grupp, samma grupp som vi gjorde den med i många år sedan. Vi gick ju de flesta vandringslederna som jag älskar uppe i Jämtland och sedan även uppe i Lappland. Vi avslutade faktiskt den där resesvängen med att vi besteg Kebnekaise, även med lite hjälpmedel. Vi var på toppen. Det var ett äventyr, vi åkte då sovvagn upp till Gällivare och sedan postintelligens som det hette på den tiden, upp till fjällstationen Stora Sjöfallet. Och där flög vi helikopter upp till en stuga.

Niklas

Vad hade den här gruppen för vana att göra sådana här aktiviteter?

Anders

Ja, men vi hade ju hållit på sedan 1974, då hade vi åkt varje år på någon fjällvagn. Ibland tog vi hyrvän folkvagnsbuss och stack upp och så gjorde vi dagsutflykter i fjällen på olika ställen. Ibland åkte vi tåg, så vi gick från ett ställe till ett annat och hoppade på tåg på ett annat ställe. Men det var alltid en fyra-fem-dags vandring kan man säga. Det kunde bli uppåt åtta mil som vi gick, tio mil.

Niklas

Jag misstänker att de här resorna måste ha varit oerhört uppskattade för målgruppen?

Anders

Ja, det var uppskattat. Det var en kille som var med och han sa så här, den enda gången på hela året som jag känner att jag har riktiga kompisar det var när vi var och gick i fjällen. För där kunde man inte göra någon skillnad, där var det samma villkor för alla. Alla måste gå och alla måste bära sin ryggsäck och vara delaktiga. Och de blev så jätteväl bemötta i de här fjällstugorna som vi bodde i.

Niklas

Gud vad fint sagt.

Anders

Ja, det var verkligen.

Niklas

Jag ska hoppa vidare. Du ska få ta oss med och berätta om arbetsvillkoren, hur arbetsvillkoren var för de som jobbade. Hur en vanlig vardag såg ut, vilka rutiner och sådär, ansvarsområden. Tänker jag.

Anders

Ja, om man börjar då på 67, då var det jordbruksarbete fram till hösten där. Och 68 då kom stugbyn till där uppe. Och så byggde man Hågaby verkstad som det hette. Det var en industriell inriktning på arbete.

Niklas

Vad jobbade de med där i verkstaden?

Anders

Ja, mest var det att man monterade slangklämmor. Där kunde det väl vara 30 personer som satt och monterade slangklämmor. Och sen hade vi en enhet, en avdelning som jobbade med murkramlor. Vi tillverkade murkramlor i rostfritt stål och runda trådar som vi bockade till byggnadsindustrin.

Niklas

Vad var de avsatta till?

Anders

Man förankrade tegelväggarna på fasaderna i själva byggstommen på huset.

Niklas

Så då hade ni kontakt med företag som ni levererade de här sakerna till?

Anders

Ja, vi var ju ganska stora. Vi hade kanske bara en eller två konkurrenter i Sverige då på den tiden som jobbade med det här. Så vi levererade till massor.

Niklas

Hur stora var arbetslagen?

Anders

Ja, men vi hade ju då. Vad kunde det vara? Kanske var det 15 personer som satt och jobbade med det här. Och sen skickade vi också ut lite sådana här jobb, som legojobb till andra verksamheter. Även en privat firma fick lite. en dålig verksamhet fick lite sådana här uppdrag av oss.

Niklas

Hur många timmar jobbade de per dag?

Anders

Ja, de kom över åtta och gick hem fyra. Sen hade de lunch då.

Niklas

Fanns det olika ansvarsområden inom?

Anders

Ja, de maskinerna de använde de hade vi specialbyggt själva och anpassat till deras kapacitet, hur de klarade av om de kunde jobba med bägge händerna eller om man kunde jobba med en hand till exempel. Och även gjorde vi maskiner som monterade klädnypor för personer som inte såg någonting. Och som kunde sitta och montera ihop de här via mallar. Så de hade lite olika uppdrag. En del hade mera ansvar och såg lite mera på maskinen. Och de kunde då få köra lite mer avancerade maskiner.

Niklas

Fanns det några anekdoter du kan dra från arbetsplatsen? Några händelser som har gjort intryck på dig? Som du har tagit med dig genom åren?

Anders

Jag vet att jag levde i det där i flera år och man var ju en i gruppen helt enkelt. Så att om den ena var borta så funkade det inte. Då blev det inget gjort. Men jag vet att en gång så kom det kom nog en sju-åtta snickare från ett stort bygge ute i Sunnersta in och hjälpte oss att montera de här grejerna för att de hade fått stopp. Och då skulle de göra ett annat jobb och då fanns det inget material så då kom de hit och hade det lite kul. Då stod de bland oss alla där och kämpade. Men annars så var det ganska vardagligt alltså. Det var som att gå till vilket jobb som helst helt enkelt. Det var kafferaster och luncher och däremellan jobbade man bara.

Niklas

Hoppar ni efter boendevillkoren? Hur bodde de?

Anders

Jag var med en och då bodde de där uppe. Jag tror det största rummet var nog sex eller sju bäddar. Och sen fanns det väl något tvåbäddsrum. Men det var bara en enda som hade eget rum av de här 40. Sen när Stugbyn byggdes, då hade alla varsitt rum. Det var som ett radhus kan man säga. Och varje hus hade ett antal rum och där bodde man. Och så hade man gemensamt fikarum och kök.

Niklas

Betalade de hyra?

Anders

Nej. Ingen hyra? Nej, ingen kostnad på det viset. Det började ju 1967 tror jag, eller 1968. Då började ju första gruppboenden byggas på Kungsängsgatan i staden. Då flyttade man ut ett antal personer. Det var ju några även då, alltså 1967, som hade jobb externt inne i Uppsala. På olika företag. Det var inte många, men det var några stycken. Sen var det ju ett gäng som hade arbete hos bönder och bodde där. Men när verkstaden

byggdes på Åga, då tog man hem de här personerna från bönderna och de fick jobba i verkstaden istället. För det var ju liksom. Kände man att det var mer utveckling att jobba. Och arbetsuppgifterna hos bönderna minskade i och med att det blev så avancerade arbetsuppgifter.

Niklas

Precis. På de här boendena, lagade de egen mat och sådant där?

Anders

Nja, jag tror från början att man lagade mat tillsammans. Det gjorde man nog. De hade inget eget kök, utan de hade ett rum som var gemensamt. Men ju längre tiden gick så var det ju meningen att när man byggde de här gruppboendena att man skulle ha sin egen hushållning. Och ett tag så var det nästan. Då blev det förbjudet att ha gemensam matkassa och så, utan att varje en skulle handla sitt. Men i själva verket så ville de ju kanske helst sitta och äta tillsammans. Så det fanns nog lite olika val där.

Niklas

Så det var väldigt mycket gemensamma aktiviteter kan jag tänka?

Anders

Ja, alltså från början. Vad säger man, när de flyttade ut i de här gruppboendena så var man ju rädd att de skulle bli isolerade för att på Håga, där kunde de ju knalla omkring som de ville. Det var ju bara att gå ut och gå, för där var de hemma. Men så flyttade de ut i en lägenhet på stan och det hittade de ju inte någonstans. Utan då var de ju beroende av att personalen var med hela tiden. Men i och med att det fanns fritidspedagoger också så kunde ju de ordna med program och aktiviteter. Så att de kom hemifrån också lite grann. Och det gjorde väl personalen i gruppboendena med, det ska jag inte säga.

Niklas

Ja, berätta lite grann, hur förändrades aktiviteterna när fritidspedagogerna kom in i bilden?

Anders

De ordnade ju med studiecirklar och föreläsningar och film och utflykter till närområdet. På sommaren ordnade de ett trettiotal olika veckoresor till ja, nere i Europa, Italien, Spanien, Sverige, Gotland, Öland och Norrland. Dit alla andra åkte. Och då hade vi ett bra samarbete med Rezo som hette på den tiden. Så de liksom specialiserades på, de visste våra behov och kunde tipsa om bra anläggningar.

Niklas

Gud, vad härligt. Berätta om relationerna. Jag tänker, när vi pratat om de här personerna som bodde där, men också personalen boende, hur var era relationer till de boende?

Anders

När jag började där, då var det ju väldigt speciellt. När det var någon kvällsaktivitet med kaffe och sådär lite festligt, då kommer ju alla dit, personalen. Alltså då jobbade man inte bara på. De som jobbade på dagen kom ju hem på kvällen och var med och deltog. Och intendenterna och kanslipersonalen, alla var där och deltog i den här aktiviteten. Och det hände ju aldrig efter det.

Niklas

Ja. Jag skulle vilja veta lite mer om samhällssyn och förändringarna som blev. Vi har ju öppet att hålla oss runt 1967, vi kommer in och nu börjar vi kanske närma oss lite modern tid. Hur tyckte du att samhället förändrades för den här målgruppen?

Anders

Det var ju. Det var nog kanske trögt i början men. Men i och med att man flyttade ut till gruppboendena och byggde även externa dagliga verksamheter runt om i Uppsala så blev vi ju synliga. När det fanns på Hågaby, det var ju ingen som såg oss alla som jobbade där eller som bodde där. Utan när vi hade de här mer utflyttade verksamheterna, då blev vi ju synliga. Och bara det gjorde ju att folk blev mer medvetna om de här personerna och deras kapacitet.

Niklas

Hur var samhället när de här blev mer och mer integrerade? Var det en smärtfri övergång?

Anders

Nja, det. Ja, ganska tycker jag nog som jag upplevde det. Men det fanns säkert fall där det kunde vara lite jobbigt. Det kan det nog vara. Men jag tror överlag att det funkade riktigt bra faktiskt. Och jag menar, när vi var på resor till exempel i Europa, där var det ju inte vanligt. Det var sällan man såg någon grupp som var och reste där med personer med funktionsnedsättningar, utan det var vi oftast som var där. Det hände någon gång att det var de som reagerade emot det. Men annars så. Jag vet inte om vi var tidiga i Uppsala eller hur det var, men det var sällan man mötte andra grupper då på 70-talet faktiskt.

Niklas

Vad skulle du säga till en 19-årig Anders Johansson om du fick göra om resan idag?

Anders

Ja, skulle jag göra om resan? Alltså det är ju svårt att ändra på i tiden då, men med den syn jag har på delaktighet nu och då så skulle jag vilja att jag hade den synen då också. Och förmågan att kunna delge den till alla andra runt omkring mig. Faktiskt. Då var man mera inne i sin egen bubbla, men ju längre tid man jobbade så fick man en split vision av möjligheter och vad man skulle kunna göra och så småningom också vad man kan göra, vad som var möjligt att göra.

Niklas

LSS firar snart 30 år. Och. Vad har gjort att du har stannat kvar i den här branschen i så många år? För du har kört hela resan från 19-årig grabb till.

Anders

Pensionär.

Niklas

Pensionär. Jag förstår ju, när vi har fått lyssna på din underbara berättelse så har jag förstått att det verkar ha varit en helt underbar tid också. Men jag tänkte om du kan sätta lite ord på det?

Anders

Jag har haft världens bästa jobb. Jag har aldrig någonsin ångrat mig och aldrig kunnat nusa efter att se att jag skulle kunna ha haft ett trevligare, roligare och intressantare jobb. Så mycket feedback, om man nu säger att jag har fått tillbaka från jobbet, om man kallar alla brukare för jobb, men det de har gett tillbaka till mig har jag aldrig kunnat få jobba någon annanstans med någonting. Det har varit helt otroligt alltså. Och det berodde väl på att jag stannade kvar, eller stannade kvar, att jag jobbade så länge. Och sen att jag fick möjligheter på jobbet också. Hade ju fantastiska chefer som också såg det här med utveckling. Ja, det var ju det som var. Det var en utmaning, men jag hade bra stöd.

Niklas

Precis. Du har ju fortsatt efter Hågaby och sen har du. Du har varit inom samma bransch som vi har redan sagt, men du har också haft lite olika positioner inom LSS. Precis. Och sen gick du vidare från Hågaby till.

Anders

Ja, det var ju så här att vi var där uppe då, på den här verkstaden och jobbade fram till 1985. Och då flyttade vi ut den enheten som jag jobbade på till en extern daglig verksamhet. Och det fanns ju Gottsunda, Kungsängen, Fyrisverkstaden, tror jag det var de som fanns i Uppsala, då externa dagliga verksamheter. Och så flyttade vi ut vår enhet, och den kallades för Libro Trådprodukter, till en del förtret. Och då kan man säga det också att det var ju lite det här med att det var en daglig verksamhet, men brukarna sa ju inte att nu ska vi gå till daglig verksamhet, utan de sa att vi ska gå till jobbet. Och då när de frågade, vad jobbar du med? Ja, jag jobbar på Libro Trådprodukter. Och det tyckte jag höjde deras självkänsla, att kunna gå till jobbet på det viset.

Niklas

Jag tänkte, Hågaby, området finns, men de här boendena och arbetsplatserna idag finns ju inte kvar. Vad hände med arbetsplatserna och var du delaktig i integreringen av det nya, av det som blev efter?

Anders

Ja, alltså när Hågaby. När vi flyttade ut 1985, då fanns ju verksamheten, boendet var ju kvar där uppe. Och en viss verksamhet var kvar på verkstaden också. Men sedan avvecklades den, jag kommer faktiskt inte ihåg vilket år det var, men den. Den avvecklades och de öppnade lite fler externa verksamheter. Och flyttade ut, och flera boenden. Sedan när hela Hågaby flyttade, då. Vår verksamhet som vi hade, många av dem som blev kvar på Hågaby när vi flyttade, det var de som hade större stödbehov än de som flyttade med. Och de blev ju av med sitt jobb, det kan jag tycka nu i efterhand, att det var synd faktiskt. Men nu är det ju boenden och verksamheter över hela Uppsala, och dessutom en massa privata utförare, så att. Jag vet inte vad jag ska svara med.

Niklas

Jag tänker nu, nu är det 2024, du är pensionär. Jag misstänker att en stor del av de här personerna som du har jobbat med, eller för, har också gått i pension. Och har du sprungit på några av de här personerna idag? Vad säger ni till varandra?

Anders

Ja, många har ju gått bort naturligtvis. Jättemånga har gått bort. Men det är några stycken som jag träffar, LSSF, som jag möter ibland. Och. Ja, man drar lite anekdoter och kommer ihåg, hur det var, och den och den, och lite sådär. Men det var länge sedan nu som jag var på någon aktivitet med personerna. Jag var på en riktigt, riktigt rolig aktivitet. Det var efter sedan jag hade slutat, tror jag det var. Då skulle man dela ut medaljer till alla som hade jobbat lång tid. Och jag fick förmånen att få vara med och dela ut de här medaljerna. Alltså det var en riktig lycka. Det var jag och så några politiker och så någon tjänsteman också till. Jag såg ju glädjen i ögonen och att bli sedd och bli uppskattad och få den här grejen, det var fantastiskt. Det var det verkligen. Nu var det länge sedan jag var på någon länsdans, men det hände väl att jag var på någon länsdans. Eller inte länsdans, utan fubbdans i Uppsala, FUB-dans. Men nu var det länge sedan jag var där. Men som sagt, det har ju varit många. Om man skulle dra någon anekdot eller berättelse så kan jag säga att en nästan 20-årig sejour av fjällresor på vintern började med ett uppdrag för en person som mådde dåligt.

Anders

Och de trodde att om vi åkte skidor med honom en vecka så skulle det kanske komma upp på banan igen. Så jag och en medarbetare som hette Lasse, han var fritidspedagog. Vi åkte till Idre en vinter. Vi tog med en bil och två brukare, tre kanske det var. Och skidorna och stack dit och var där i 4-5 dagar. Sen blev det varje år fram till. Ja, 2000.

Niklas

Ni kunde bara sticka upp sådär?

Anders

Ja, vi planerade det och åkte dit en vecka och åkte skidor. De gick i skidskola och vi gick i skidskola med dem. Och ibland hade vi skidskola med några, men för det mesta så. Det var väl lite olika grupperingar, men ofta var det. Basen var samma personer. Så de hade ju skaffat sig ett nätverk där uppe. Så när vi kom upp reste de runt lite i liftköerna och morsade på liftskötarna. Och restaurangen. Och direktörens fru kom alltid ner en kväll i veckan när vi var där uppe och hade med sig någonting och så fikade vi tillsammans. Så de hade verkligen ett nätverk av kontakter där uppe under alla de här 20 åren. Det var fantastiskt.

Niklas

Jag hade en fråga som jag glömde fråga i början. När man börjar på Hågaby, då tänker jag inte på personal utan de som jobbade där. När gick de i pension?

Anders

Nej, det fanns ingen pensionsålder då. Utan man jobbade tills man inte orkade jobba längre. Och sen när man införde ålderspension för dem, så de inte fick jobba längre i daglig verksamhet, utan det blev någon slags träffpunkt istället. Ja, det gillade jag inte. De ville ju komma till sina kompisar, men det fick man inte. Men jag tror att det har funkat hyfsat bra ändå, med att de har haft den här träffpunkten och kunnat åka och träffa sina gamla jobbarkompisar under någon dag i veckan.

Niklas

Ja, Anders. Vi har hållit på i 40 minuter och jag misstänker att vi skulle kunna hålla på i 40 minuter till.

Anders

Jag skulle vilja säga lite till om just det här med integration och delaktigheten. För om man tänker sig att efter 2000 så tycker jag att det satt ordentlig fart på att komma ut och jobba i samhället. Att det blev många fler arbetsplatser. Nu vet jag inte, men vi hade ju drygt. Ja, jag kommer inte ihåg, men det var väldigt. Jag läste någonstans nu att det var 35% av alla som hade insatsen som kunde ha externa arbetsplatser. Då räknar jag inte om de räknar i grupper eller om de räknar enskilda, men. Vi hade väldigt många i Uppsala som jobbade enskilt på olika firmor. Och hade team som skötte stödet till dem. Men det var från 2000 tror jag man kan säga att det började öka på ordentligt. Men det var ju också så att det var väldigt, väldigt bra personal. Det var väldigt många som var väldigt engagerade. Det tror jag bidrog till att jag trivdes också bra, men att det blev så lyckat för brukarna med så många engagerade personer. Det var otroligt att få vara med på den här resan och vara med på den här utvecklingen.

Anders

Vi jobbade verkligen med att få saker bättre utförda. En period hade vi på mycket med EU-bidrag och samverkan med både med Nederländerna, England, Spanien och Italien. För att se om vi var sämre på någonting.

Niklas

Dina kollegor, det känns som att ni var ett arbetslag som jobbade under många år. Det böt inte ut så mycket personer?

Anders

Nej, det var en ganska homogen personalstab som jag jobbade tillsammans med. Det var verkligen, och engagerade. Det var toppenfolk alltihop. Och många jobbar ju faktiskt kvar nu också.

Niklas

Nu är vi i 2024. Kan du känna tilltro till vad LSS har kommit att bli? Är det några saker vi ska försöka ta med oss in i den nya tiden? Och några saker som vi kanske ska lämna?

Anders

Nej, jag vet faktiskt inte. Jag tror att hade inte LSS kommit till så hade vi inte varit där vi är nu. Det kan jag ju direkt säga. Det är jag helt säker på. För att även om LSS finns, så i många sammanhang så hamnar vi sist i kön när det var något som skulle planeras eller göras. Så hamnar vi ofta sist i kön. Det var så man blev prioriterad nedåt. Vi hade ju mycket samverkan med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Men det är likadant där. På Arbetsförmedlingen, så länge vi hade en engagerad personal som jobbade med de här frågorna, så lyckades vi bra. Men när hon slutade så blev det inte riktigt samma sak. Men det beror ju också på att man prioriterar om oss på Arbetsförmedlingen. De har ju ett annat uppdrag än just oss, men vi är ju en av svenska medborgarna så vi har också rätt att ha deras service. Jag skulle vilja säga att det är bättre samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och kommunen i det här sammanhanget.

Niklas

Kommer du ihåg någon person som du känner, som även idag har gått från Hågaby till att idag ändå fått ett bra liv? Nu är de ju äldre och sådär.

Anders

Ja, jag känner många faktiskt. Vi har ju de som är företrädare. Vi har ju hamnat i det här läget att de har skapat egna grupper, brukarna, där de företräder sig själva. Det är helt otroligt vad det finns. Jag är inte så insatt i det nu, men jag vet ju att de har, just i delaktighetsfrågor och rättighetsfrågor, så finns det grupper som jobbar med det. Och jag vet att där är det också tongivande från personalen som har varit med i många år som leder de här grupperna. Och som jag jobbade ihop med en gång i tiden. Och mycket beror ju på att det finns engagerad personal som liksom matar på helt enkelt.

Niklas

Är det någonting som du tycker samhället skulle ha gjort annorlunda för målgruppen?

Anders

Ja, det finns det säkert. Hågaby till exempel. Det är såhär i efterhand när man har kunnat hoppa över. Och gått direkt ut i samhället istället. Och byggt boendena direkt ut i samhället.

Niklas

Det var ett jättebra avslut. Tack så mycket Anders!

Anders

Ja, tack ska du ha själv.